

Hyklere i bunad

Stadige avisoppslag og sykehusblogger i geriljakrigen om sykehus i Møre og Romsdal gir en kontinuerlig bekreftelse på at mottoet «Vi gir oss aldri!» etterleves intenst på Nordmøre.

Denne sykehuskrigen ble landskjent da helseminister Strøm-Erichsen (Ap) i 2010 stoppet byggingen av Nye Molde sykehus på Eikrem. Hun avsatte styrene i to helseforetak, og ba om at et felles sykehus for Nordmøre og Romsdal ble utredet. Fremst på barrikadene i kampen for et felles sykehus stod legene ved sykehuset i Kristiansund, som ønsket seg et fellessykehus midt mellom byene Kristiansund og Molde. I 2012 innvilget helseminister Støre (Ap) kravet fra et unisont Nordmøre om fellessykehus for Nordmøre og Romsdal.

Da helseminister Høie (H) i 2014 stadfestet helseforetakenes beslutning om å lokalisere fellessykehuset til Hjelset i Molde, istedenfor Storbakken i Kristiansund, kom en ny topp i sykehuskrigen. På ny ble sykehusstriden landskjent, da bystyret i Kristiansund, i to omganger, krevde at kommunen gikk til rettsak mot helseforetaket. Hensikten med rettsakene var ikke å stoppe fellessykehuset, men å flytte lokaliseringen fra Hjelset til Storbakken. (Midt imellom ligger 10 minutter unna både Hjelset og Storbakken.) Begge rettsakene endte i et sviende nederlag for kommunen. I 2019 endret bystyret i Kristiansund strategi, nå er Kristiansund kommune imot et fellessykehus for Nordmøre og Romsdal.

Også ordfører Eva Vinje Aurdal (Ap) i Ålesund synes nå å være imot fellessykehuset for Nordmøre og Romsdal. På tross av at hun ettertrykkelig ble satt på plass av Støre, lederen i Ap, som fortsatt står ved sitt løfte om fellessykehus, så har Ålesund kommune i brev til helseforetaket bedt om at fellessykehuset i det minste utsettes. På Sunnmøre er de redde for at investeringer ved sykehusene der blir forsinket hvis helseforetaket holder seg til den vedtatte prioriteringslisten over store investeringer. De ønsker å løfte sine investeringer foran nytt sykehus, slik de har greid tidligere.

Det som i 2019 virkelig har gjort sykehuskrigen landskjent på nytt er Bunadsgeriljaen. De bunadskledde på Nordmøre hevder de kjemper mot en samling av fødeavdelingene i Kristiansund og Molde, før det nye fellessykehuset «eventuelt» står klart. Denne kampen for fødeavdelinger er blitt lansdekkene, som følge av massive medieoppslag. Det er ikke sikkert at støtten ville blitt like stor om man var helt åpen om den virkelige agendaen, som mange mener er å stoppe byggingen av et nytt sykehus, og bevare sykehuset i Kristiansund og fødeavdelingen der.

Å bruke klesdrakter og sterke virkemidler er så visst ikke noe nytt, mange andre har gjort lignende før Bunadsgeriljaen. Det er nok å nevne to herrer i prestekjoler og blodige dukker. Men de var i det minste helt ærlige om sin agenda.

Det kan være oppklarende å stille følgende hypotetiske spørsmål: Ville reaksjonene vi har sett første halvår 2019 vært de samme hvis lokaliseringen av fellessykehuset for Nordmøre og Romsdal, istedenfor Hjelset i Molde, hadde vært Storbakken i Kristiansund?

Jeg føler meg ganske sikker på at reaksjonene på Sunnmøre ville vært de samme. Motstanden mot et fellessykehus for Nordmøre og Romsdal er i første rekke frykt for at Sunnmøre da må vente lenger på store investeringer der. Dette er helt uavhengig av om fellessykehuset ligger på Hjelset eller Storbakken.

Det er derimot grunn for å anta at bystyret i Kristiansund ikke ville gått imot et fellessykehus for Nordmøre og Romsdal, hvis dette skulle bygges i Kristiansund. I så fall er de ikke imot et fellessykehus, men imot at det ble lagt til Molde.

Ordfører Kjell Neergaard (Ap) i Kristiansund har fått ordførerne på Nordmøre med seg i aksjonen der de oppfordrer innbyggerne til misbruk av fritt sykehusvalg, for å skade økonomien til eget helseforetak. Dette er en protest mot sparetiltakene som Helse Møre og Romsdal HF må sette i verk etter mange år med store underskudd.

Ville ordførerne på Nordmøre oppfordret til en slik kampanje i protest mot nødvendige sparetiltak, hvis fellessykehuset for Nordmøre og Romsdal skulle bygges på Storbakken? Det er lite trolig, siden hensikten nettopp er å skade økonomien så mye at det forhindrer bygging av fellessykehuset. Et fellessykehus de tidligere kjempet intenst for, også etter at lokaliseringen til Hjelset var besluttet.

Før lokaliseringsbeslutningen var kunngjort, var mange på Nordmøre sikre på at de ville vinne lokaliseringskampen. Før 2015 var det derfor knapt noen kritiske røster på Nordmøre til foretaksmodellen. Nå flommer lokalavisen over av innlegg og kommentarer som alle argumenterer for å kvitte seg med foretaksmodellen. Hvis fellessykehuset var lokalisert til Storbakken, ville kampen mot foretaksmodellen da vært like intens som nå? Eller ville den vært like akseptert som den gang Nordmøre følte de hadde sterke støttespillere innenfor systemet?

Bunadsgeriljaen kjemper nå mot samling av fødeavdelingene i Molde og Kristiansund, før fellessykehuset på Hjelset står ferdig. Hvis fellessykehuset skulle bygges på Storbakken, og før fellessykehuset var ferdig skulle fødeavdelingene i Molde og Kristiansund samles i Kristiansund, ville de bunadskledde på Nordmøre da kjempet mot en samling av fødeavdelingene?

Noen hevder at sannheten alltid kommer for en dag. I slike hypotetiske spørsmål vil det aldri skje. Derfor må leserne selv ta stilling til hva de tror er korrekt. Jeg har gjort det klart hva jeg tror - mottoet «Vi gir oss aldri» er fortsatt synlig, selv om en pynter seg i bunad.

Rasmus Rasmussen, Molde